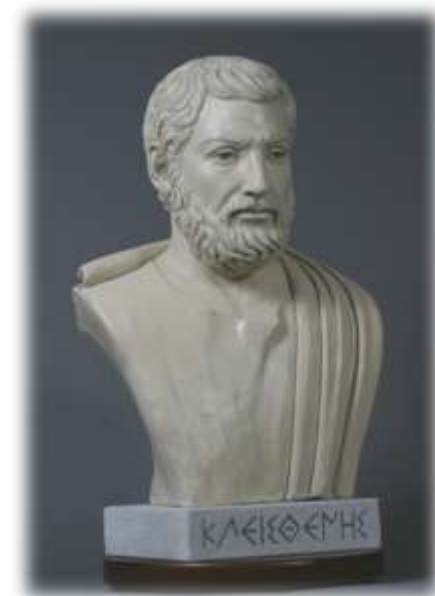
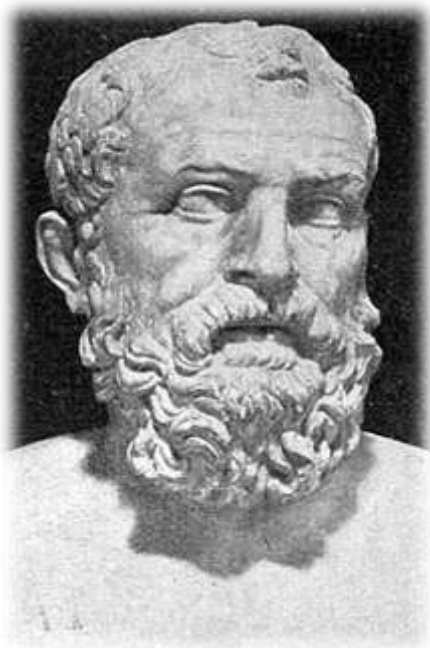
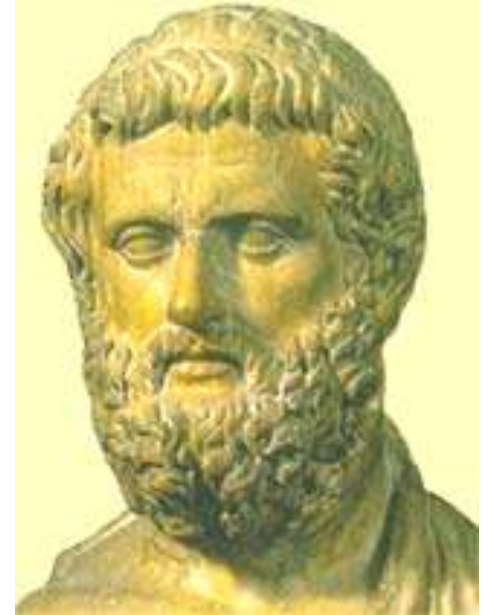

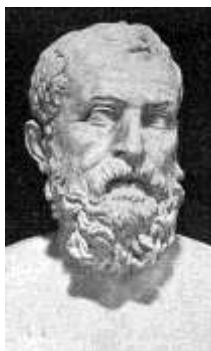
6^{ος} αι. π.Χ.
Σόλων - Πεισίστρατος - Κλεισθένης

- Η **καταγραφή** των **νόμων** από τον **Δράκοντα** ικανοποίησε ένα μέρος των πολιτών.
- Όμως, το **οξύ_οικονομικό_πρόβλημα** που ανάγκαζε όσους δεν μπορούσαν να ξεπληρώσουν τα **χρέη** τους να γίνουν **δούλοι**, προκάλούσε συνεχή **αναταραχή**.
- Το **594** π.Χ. οι Αθηναίοι ανέθεσαν στον **Σόλωνα**, πρόσωπο με κύρος (**ποιητής, σοφός**) να λύσει τα προβλήματά τους.

Τα μέτρα του Σόλωνα (594 π.Χ.)

Σεισάχθεια» «

Σείω + άχθος = αφαιρώ βάρος).

**Κατήργησε τα
χρέη**

και **απαγόρευσε** στο εξής να
δανείζεται κάποιος με **εγγύηση**
την προσωπική του ελευθερία.

Απαγόρευση «επί σώμασιν δανείζειν»

Διαίρεσε τους πολίτες σε **τέσσερις τάξεις** με βάση το εισόδημα.
Ανάλογα όρισε και τα αξιώματα.

Ενίσχυσε τον πολιτικό ρόλο της **Εκκλησίας** του **Δήμου**. Σ' αυτή συμμετείχαν οι άνω των 20 ετών πολίτες.

Η **Βουλή των Τετρακοσίων** προετοίμαζε τα θέματα που συζητούσε η Εκκλησία του Δήμου.

Δημιούργησε την **Ηλιαία**, ένα λαϊκό δικαστήριο που αποτελούνταν από κληρωτούς πολίτες από όλες τις τάξεις.

Διατήρησε τους **9 Αρχόντες** και τον **Άρειο Πάγο**.

Ηλιαία:

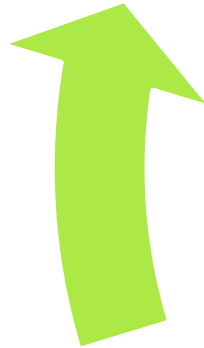
- **Ορκωτό λαϊκό δικαστήριο**, που ιδρύθηκε από τον Σόλωνα. Αποτελούνταν από **ενόρκους**, που κληρώνονταν κάθε χρόνο, από κάθε τάξη, δηλαδή συνολικά 6000. Χωρίζονταν σε **10 τμήματα** των **500** μελών. Τα **1000** ήταν **αναπληρωματικά**. Σπάνια συνερχόταν η ολομέλεια. Κάθε γνήσιος πολίτης άνω των 30 ετών, ανεξαρτήτως γνώσεων, εισοδήματος και προέλευσης μπορούσε να γίνει μέλος.

**Ξεσπούν
ταραχές.**

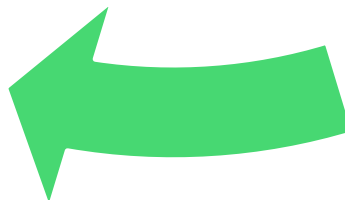
Ως αποτέλεσμα,
ανακουφίστηκε η
λαϊκή τάξη και
εξισώθηκαν οι
πλούσιοι με τους
ευγενείς.

Ο λαός ζητά
**ξαναμοίρασμα της
γης**

Ωστόσο η ανακούφιση
ήταν προσωρινή ⇒ **η
γη_πέρασε_στα
χέρια_των_λίγων!**

B. TYRANNIDA

Τις ταραχές εκμεταλλεύτηκε ο Πεισίστρατος, ένας ευγενής, ο οποίος με τη συμπαράσταση του λαού κατέλαβε την εξουσία και επέβαλε **τυραννικό πολίτευμα**.

Ο Πεισίστρατος **στέρησε από τους Αθηναίους ελευθερίες που με αγώνες είχαν κατακτήσει.**

Μετά τον θάνατό του, το 527 π.Χ., την εξουσία ανέλαβε ο γιος του **Ιππίας**, τον οποίο οι Αθηναίοι ανέτρεψαν το **510 π.Χ.**

Συνέδεσε, όμως, το όνομά του με σημαντικά εξωραϊστικά έργα (Εννεάκρουνος πηγή, νέα Αγορά, τελεστήριο της Ελευσίνας κ.ά.), καθώς και με την προσπάθεια για δημιουργία βιβλιοθήκης.

▲ Ο ναός του Ολύμπιου Δία στην Αθήνα.
Άρχισε να κατασκευάζεται στα χρόνια του Πεισίστρατου.

Οι Τυραννοκτόνοι, **Αρμόδιος**
και **Αριστογείτων**,
δολοφόνησαν τον γιο του
Πεισίστρατου **Ίππαρχο** το 514 π.Χ.

Ο **Ιππίας** συνεχίζει
να κυβερνά με
σκληρότητα.

Η τυραννίδα ανατρέπεται με
εξέγερση και επικρατούν οι
δημοκρατικοί με αρχηγό τον
Κλεισθένη (510 π.Χ.).

*Γ. ΟΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ
ΤΟΥ ΚΛΕΙΣΘΕΝΗ*

- Δημιουργήθηκαν οι **δέκα φυλές**. Τα μέλη τους προέρχονταν από διαφορετικές περιοχές της Αττικής. Έτσι, πολιτικά έπαψαν να έχουν σημασία η συγγένεια και η καταγωγή.
- Τα μέλη της Βουλής αυξήθηκαν σε **500 (Βουλή των Πεντακοσίων)**
- Αυξήθηκε ο αριθμός των στρατηγών σε **δέκα** (ένας από κάθε φυλή)
- Η **Εκκλησία του Δήμου** έγινε το **κυρίαρχο σώμα**
- Εφαρμόστηκε ο **Οστρακισμός**: ένα προληπτικό μέτρο για την **προστασία** του πολιτεύματος από την απειλή της τυραννίδας.

ΑΣΤΥ	ΦΥΛΗ	ΔΙΑΝΤΙΣ
ΜΕΣΟΓΑΙΑ	ΦΥΛΗ	ΔΙΓΗΙΣ
ΠΑΡΑΛΙΑ	ΦΥΛΗ	ΔΑΚΑΜΑΝΤΙΣ
		ΑΝΤΙΟΧΙΣ
		ΕΡΕΧΘΗΙΣ
		ΙΠΠΟΘΡΟΝΤΙΣ
		ΚΕΚΡΟΠΙΣ
		ΛΕΟΝΤΙΣ
		ΔΙΩΝΗΙΣ
		ΠΑΝΔΙΟΝΙΣ

- Οι δέκα φυλές πήραν το όνομά τους από αττικούς ήρωες.
- Μέλη κάθε φυλής ήταν οι κάτοικοι των τριών περιοχών της Αττικής (Μεσογαία, Άστυ, Παράλια ⇒ **τριττύες**), ώστε να συνυπάρχουν σε κάθε μια πολίτες διαφορετικής καταγωγής, συγγένειας τόπου διαμονής κι έτσι να πάψουν οι διακρίσεις.

Οστρακισμός:

- ένα **προληπτικό μέτρο** για την προστασία του πολιτεύματος από την απειλή της τυραννίδας. Συγκεκριμένα, με νόμο που ψηφίστηκε από τον **Κλεισθένη** ο λαός κατέγραφε σε ένα **όστρακο** (= **θραύσμα αγγείου**) το όνομα κάποιου, που προκαλούσε υποψίες ότι σχεδίαζε και μπορούσε να ανατρέψει το πολίτευμα. Το πρόσωπο αυτό εξοριζόταν για **10 χρόνια**.

- Το μέτρο εφαρμόστηκε σε πολλούς, μεταξύ των οποίων και ο **Θεμιστοκλής**.

- Τα μέτρα αυτά υπήρξαν **δημοκρατικά**, αναζωογόνησαν το ενδιαφέρον του πολίτη για τα κοινά & άλλαξαν τον τρόπο ζωής στην Αθήνα.
- Ο **Κλεισθένης** είναι ο **θεμελιωτής του δημοκρατικού πολιτεύματος**.

«ΜΗ ΦΥΛΟΚΡΙΝΕΙΝ»: ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΦΡΑΣΗΣ

Έτσι ο λαός απέκτησε τον έλεγχο της πολιτικής ζωής κι ο Κλεισθένης έγινε αρχηγός και προστάτης του λαού... Εξαιτίας αυτών ο λαός εμπιστεύθηκε τον Κλεισθένη. Μετά ως επικεφαλής του λαού τον τέταρτο χρόνο από την ανατροπή των τυράννων, την περίοδο δηλαδή που ήταν άρχοντας ο Ισαγόρας, διαίρεσε αδιακρίτως όλους τους πολίτες σε δέκα φυλές αντί για τις παλιότερες τέσσερις, θέλοντας έτσι να τους αναμείξει για να μπορούν περισσότεροι να έχουν μερίδιο στη διακυβέρνηση του κράτους. Από αυτό προήλθε η φράση «δεν πρέπει να διακρίνουν τις φυλές», που λέγεται σε όσους θέλουν να εξετάσουν αν κάποιος κατάγεται από ευγενική γενιά.

Αριστοτέλης, Αθηναίων πολιτεία, 20. 4 και 21,1-2

Με τον Κλεισθένη, γράφει ο Αριστοτέλης, «δημοκρατικωτέρα πολύ τῆς Σόλωνος ἐγένετο ἡ πολιτεία». Να μεταφράσετε τη φράση και να εξηγήσετε το νόημά της.